

Wędrowiec Świętokrzyski

Miesięcznik Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach • nr 16 • grudzień 2007 • czasopismo bezpłatne

Rozmowa z wojewodą Bożentyną Pałką-Korubą

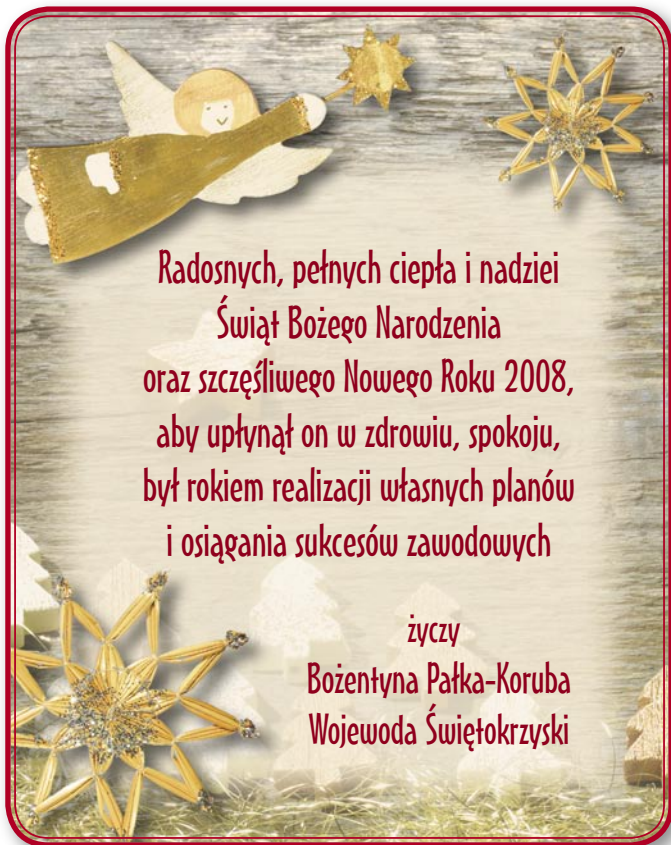
Cenię dobrą pracę

Temat miesiąca

Nie mają własnego domu

Konkurs wojewody

Świętokrzyska potrawa świąteczna

Radosnych, pełnych ciepła i nadziei
Świąt Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego Nowego Roku 2008,
aby upłynął on w zdrowiu, spokoju,
był rokiem realizacji własnych planów
i osiągnięcia sukcesów zawodowych

życzy
Bożentyna Pałka-Koruba
Wojewoda Świętokrzyski

Fotofelieton

Jacek właśnie robi zdjęcie do fotofelietonu. Ciekawe, co tam wypatrzył za oknem...? O tym dowiemy się być może w przyszłym numerze „Wędrowca”.

Konkurs dla czytelników

Rozwiązanie konkursu z poprzedniego numeru:

Żołnierze stacjonującego w Kielcach 4 pułku piechoty leg., we wrześniu 1939 roku wstawili się w obronie Westerplatte.

Pod koniec marca 1939 r. służbę na Westerplatte w ramach kontyngentu wymiennego objęli legioniści 2 Dywizji Piechoty Legionów, wśród których większość stanowiła znakomicie wyszkolona obsługa broni maszynowej, moździerzy i dział ppanc. Na podstawie rozkazów dziennych 4 pp Leg. na Westerplatte odkomenderowano por. Leona Pająka i 67 podoficerów, st. legionistów i legionistów. Wyjeżdżających żołnierzy pożegnał d-ca pułku ppłk. Zygmunt Berling słowami: „Jestem przekonany, że nie splamicie honoru żołnierza polskiego, a gdy przyjdzie wykonać najświętszy obowiązek wobec Ojczyzny, spełnicie go z godnością”.

Przeciw Westerplatte Niemcy zaangażowali ok. 4 tys. żołnierzy wojsk lądowych, morskich i powietrznych, wspieranych przez kilkadziesiąt dział różnego kalibru (w tym 4 działa 280 mm pancernika „Schleswig-Holstein”), ciężkie moździerze, lotnictwo, ponad 100 karabinów maszynowych. Dysproporcja sił polskich i niemieckich była miażdżąca.

Westerplatte stało się symbolem waleczności żołnierza polskiego we wrześniu 1939 r. Symbolem ogromnego męstwa i dzielności żołnierzy i oficerów walczących w zupełnym odosobnieniu z ogromną przewagą wroga. Przysporzyło także chwały 4 Pułkowi Piechoty Legio-

nów. Komunikaty radiowe, że „Westerplatte broni się nadal” dodawały sił Polakom w całym kraju i mobilizowały do wytrwałości w walce z niemieckim agresorem.

Nagrodę w naszym konkursie otrzymuje p. Zenon Łysek. Gratulujemy!

Nasze kolejne pytanie:

Urodził się w Sandomierzu w dobie renesansu. Jego najslawniejsze dzieło to „Melodie na Psalterz polski”. O kim mowa?

Na odpowiedzi czekamy do 28 grudnia 2007 roku, pod numerem telefonu 342 12 32 lub pod adresem poczty elektronicznej anna.zmudzinska-salwa@kielce.uw.gov.pl (prosimy o podanie imienia i nazwiska oraz telefonu kontaktowego).

Wśród czytelników, którzy udzielą prawidłowych odpowiedzi, rozlosujemy nagrody.

Wydawca:

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
www.kielce.uw.gov.pl
tel. 041 344 29 56, fax 041 344 48 32
e-mail: wojewoda@kielce.uw.gov.pl

Miesięcznik redaguje Biuro Prasowe Wojewody
tel. 041 342 12 44

(Anna Żmudzińska-Salwa – rzecznik prasowy wojewody)
e-mail: anna.zmudzinska-salwa@kielce.uw.gov.pl

Skład i łamanie: Color Press Wydawnictwo
www.colorpress.com.pl

Listopadowy przegląd wydarzeń

...

89. rocznicę odzyskania niepodległości świętowali mieszkańcy całego regionu świętokrzyskiego. Kieleckie obchody Święta Niepodległości rozpoczęła Msza Św. w Bazylice Katedralnej. Podczas nabożeństwa Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski pośmiertnie został odznaczony biskup Czesław Kaczmarek. Ordynariusz Diecezji Kieleckiej z lat 1938 - 1963 otrzymał go za zasługi w walce o niepodległość Polski oraz działalność duszpasterską i charytatywną. Z katedry uczestnicy uroczystości przemaszerowali ulicami Kielc pod Pomnik Niepodległości. Pochodowi przewodziła bryczka z samym Józefem Piłsudskim, w której wcielił się kielecki aktor Lech Sulimierski. Po drodze mieszkańcy Kielc mogli zobaczyć również inscenizację walki strzelców z Rosjanami. Główne uroczystości odbyły się pod Pomnikiem Niepodległości.

Z okazji Święta Niepodległości wicewojewoda wręczył wysokie odznaczenia państwowe za zasługi dla niepodległości

Rzeczypospolitej Polskiej oraz za działalność kombatancką i społeczną. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski uhonorowany został hm.

Julian Hendler, nestor harcerstwa polskiego, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej. Złote Krzyże Zasługi otrzymali: ks. Tadeusz Musiał, Jerzy Spolita (pośmiertnie) oraz Władysław Konieczny. Sześć osób awansowano na wyższe stopnie oficerskie. Uroczystość odbyła się w Sali Lustrzanej Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach.

...

Święto Służby Cywilnej obchodzili pracownicy Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego. - Święto Służby Cywilnej obchodzimy w nastroju Święta Niepodległości. To bardzo słuszna idea, aby uroczystość urzędników czcić w atmosferze tego najważniejszego dla Polaków święta. Podkreśla to jakość Państwa pracy i znaczenie obowiązków jakie spoczywają na korpusie służby cywilnej, uświadamia to również Państwa rolę wśród obywateli, jako wartość, która służy wszystkim Polakom - mówił, zwracając się do pracowników ŚUW, wicewojewoda. W imieniu Prezydenta RP wicewojewoda odznaczył Krzyżami Zasługi 23 urzędników. Z rąk dyrektora generalnego ŚUW Sławomira Neugebauera 14 osób odebrało tzw. „urzędnicze oscary”, czyli Statuetki Służby Cywilnej.

...

W ramach akcji wojewody świętokrzyskiego i Izby Celnej w Kielcach pn. „Nie wspieraj przemytu” odbyły się w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim zajęcia edukacyjne dla młodzieży. Kampania skierowana jest do uczniów szkół z całego województwa świętokrzyskiego. Ma ona na celu zapoznanie młodzieży z problemem nielegalnego handlu wyrobami wykonanymi z zagrożonych wyginieciem zwierząt. W ramach akcji funkcjonariusze Izby Celnej spotkali się z uczniami szkół, które zgłosiły się do udziału w projekcie. Podczas specjalnych lekcji szkoleniowych prezentowane były okazy pochodzące z przemytu oraz te, które znaleziono w bagażach podróżnych.

...

Wojewódzki finał tegorocznej edycji Konkursu Wiedzy Obronnej i Ochrony Ludności odbył się w ŚUW. W ostatnim etapie konkursu wzięło udział 57 osób. Zwycięzcą została Sylwia Dyl, uczennica Zespołu Szkół im. Staszica

w Staszowie. Nagrody laureatom konkursu wręczyli jego organizatorzy - wicewojewoda świętokrzyski, wicekurator oświaty oraz zastępca świętokrzyskiego komendanta PSP. Specjalną atrakcją dla wszystkich

uczestników konkursu był również pokaz ratownictwa wysokościowego przeprowadzony przez strażaków z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 3 w Kielcach. Celem konkursu było podtrzymanie tradycji wychowania patriotyczno-obronnego młodzieży szkolnej oraz popularyzacja wiedzy z zakresu ochrony ludności, ratownictwa i zagadnień sanitarno-medycznych.

...

„Życie jest cenne - nie zostawiaj go na drodze” - pod takim hasłem odbyła się w urzędzie wojewódzkim konferencja promująca bezpieczeństwo na drodze. W spotkaniu uczestniczyli uczniowie kieleckich szkół oraz studenci. Podczas konferencji zaprezentowany został film ukazujący aspekty niebezpieczeństwa jakie grożą na drodze, a policjanci ze świętokrzyskiej „drogówki” przedstawili statystyki wypadków w naszym województwie oraz udzielali porad, jak należy zachowywać się w ruchu ulicznym, aby uniknąć niebezpiecznych wypadków. Rozmawiano również o systemie wojewódzkiej koordynacji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na drodze. Konferencja została zorganizowana wspólnie przez wojewodę świętokrzyskiego oraz Komendę Wojewódzką Policji w Kielcach i Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”.

Temat miesiąca

Nie mają własnego domu

Bez stałego adresu, czasem dokumentów, rodziny, bez możliwości spożycia ciepłego posiłku, spokojnego snu, niejednokrotnie tułając się po wielu miejscach, aby choć trochę móc odpocząć – tak wygląda życie wielu osób bezdomnych. Żyją wśród nas, ale na uboczu. Teraz kiedy zaczyna się zima, liczą na naszą pomoc.

Zwykły, szary dzień

Codziennie rano w schronisku Św. Brata Alberta przy ul Siennej w Kielcach budzi się kilkudziesięciu mężczyzn. Niektórzy mają niewiele ponad 20 lat, inni są już po sześćdziesiątce. Trafili tu z różnych powodów, tak jak różne są ich historie. Pan Czesław stracił mieszkanie w wyniku pożaru, dwudziestokilkuletni Daniel mieszka tu od kilku lat, to dla niego drugi dom. Wszyscy niechętnie mówią o swojej przeszłości. Wracają bolesne wspomnienia i świadomość, że mogło być inaczej gdyby nie alkohol, brak pracy i wiary w to, że można zacząć od nowa, że może być lepiej. Niektórzy mają rodziny, ale nie mogą lub nie chcą do nich wrócić. Po wielu latach wydaje im się to już niemożliwe. Starają się więc zapomnieć o przeszłości, żyją z dnia na dzień.

Zasady w schronisku określa regulamin. Dla wielu najtrudniejszym do spełnienia warunkiem jest zakaz picia alkoholu. Nie wytrzymują, odchodzą. Znajdują miejsca w jednej z noclegowni bądź idą do ogrzewalni. Tam czeka na nich łóżko, dostaną gorący napój i śniadanie.

Nikt nie jest sam

Na terenie województwa świętokrzyskiego w okresie jesienno-zimowym funkcjonuje 25 placówek. Są to schroniska, domy samotnych matek, ofiar przemocy oraz noclegownie dysponujące 580 miejscami noclegowymi. W razie potrzeby w każdej z nich istnieje możliwość zorganizowania kilku dodatkowych miejsc. Ponadto na terenie Kielc funkcjonują dwie ogrzewalnie i całodzienna świetlica z łazienką. Czynnych jest również kilka punktów wydawania odzieży, żywności i środków higieny osobistej. Większość tych placówek prowadzona jest przez 19 organizacji pozarządowych i są dofinansowywane z budżetu wojewody oraz programu „Powrót osób bezdomnych do społeczności”. Kilka funkcjonuje w strukturach samorządów gmin.

- Schroniska zapewniają całodobowy pobyt, trzy posiłki dziennie, środki czystości oraz higieny osobistej. Niektóre z nich oferują również terapię uzależnień, pomoc prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną. Placówki, które nie posiadają własnych specjalistów, współpracują z innymi organizacjami, które świadczą niezbędną pomoc i usługi na rzecz ich mieszkańców. Bezdomni, którzy nie wyrażają zgody na pobyt w schroniskach, a korzystają z usług noclegowni mają zapewniony gorący posiłek w stołówkach. Otrzymują również pomoc w formie odzieży i artykułów żywnościowych – mówi Joanna Kulczycka - Kurek

z Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Walka z bezdomnością

Działania osłonowe świadczone przez 102 ośrodki pomocy społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego na rzecz ochrony najsłabszych grup społecznych w okresie jesienno-zimowym, podejmowane są już od miesiąca września. - *Kompleksową pomoc na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych klientów, planuje się na cały rok z góry, aby nie było spiętrzeń niezaspokojonych potrzeb w okresie jesienno-zimowym, bowiem ośrodki pomocy społecznej nie byłyby w stanie ich zaspokoić w tym trudnym okresie* – mówi Joanna Kulczycka – Kurek.

Organizacje pozarządowe zapewniają bezdomnym odzież, żywność oraz inne niezbędne produkty. Ponadto stała współpraca z PKP i PKS umożliwia wymianę informacji dotyczących osób bezdomnych przebywających na dworcach i potrzebujących pomocy. Na dworcach oraz w różnych miejscach odwiedzanych przez bezdomnych umieszczane są plakaty z informacją o placówkach świadczących usługi na rzecz osób bezdomnych. Pracownicy socjalni są w stałym kontakcie ze Strażą Miejską oraz Policją i na bieżąco otrzymują informacje dotyczące interwencji związanych z osobami bezdomnymi. Podobnie jak w latach ubiegłych pracownicy socjalni docierają do miejsc, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne, czyli klatki schodowe, strychy, pustostany. - *Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego współpracuje z podmiotami prowadzącymi wymieniane placówki, regularnie monitorując stan miejsc. Informacje te są przekazywane do Wydziału Zarządzania Kryzysowego, który udziela informacji pod bezpłatną infolinią 9287 wszystkim zainteresowanym* – podkreśla Joanna Kulczycka – Kurek.

Czasem wystarczy telefon

Zjawisko bezdomności staje się widoczne zwłaszcza zimą. Wtedy wiele osób koczuje na klatkach schodowych, w prowizorycznych barakach, piwnicach. - *Czasem wystarczy jeden telefon, żeby uratować komuś życie. Nie bądźmy obojętni, kiedy zauważymy w mroźny zimowy wieczór śpiącego na klatce schodowej czy chodniku. Zadzwonimy po służby porządkowe, które odprowadzą taką osobę do odpowiedniej placówki* – apeluje Joanna Kulczycka-Kurek.

Pamiętajmy, że są wśród nas tacy, którzy już nawet nie są w stanie przypomnieć sobie, jak wygląda prawdziwy dom lub z różnych przyczyn nie mogą do niego powrócić. Że wśród bezdomnych są również ciężarne kobiety odrzucone przez najbliższych, ofiary przemocy domowej zmuszone do ucieczki przed domową oprawcą, niedołączni i schorowani ludzie nikomu już niepotrzebni. Nie bądźmy obojętni na ich los.

Świętokrzyska potrawa świąteczna

14 smakolyków z najróżniejszych zakątków województwa świętokrzyskiego będzie walczyło o miano zwycięzcy drugiej edycji konkursu wojewody „Świętokrzyska potrawa świąteczna”. Finał konkursu odbędzie się już 8 grudnia.

Do udziału w tegorocznej edycji zaproszono, tak jak poprzednio, wszystkie gminy z całego województwa. Podczas trwania eliminacji gminnych, a później powiatowych wyłoniono 14 przepisów, które wezmą udział w finale wojewódzkim. - *Do tej pory prezentowane były tylko przepisy kulinarne, które zawierały szczegółowy opis przyrządzenia potrawy oraz jej związek z regionem i miejscowymi zwyczajami. Podczas finału wszyscy uczestnicy konkursu będą mieli okazję do zaprezentowania swoich potraw, a jury pod przewodnictwem wojewody po degustacji i obradach wyłoni zwycięzców* – mówi Anna Żmudzka – Salwa, rzecznik prasowy wojewody.

Celem konkursu jest wyłonienie potrawy świątecznej związanej z Bożym Narodzeniem, charakterystycznej dla danego regionu województwa świętokrzyskiego. Potrawy powinny odzwierciedlać charakter i kulturę regionu oraz zakorzenione w tamtejszych domostwach zwyczaje i obrzędy świąteczne.

Finał konkursu odbędzie się 8 grudnia o godz. 10.00 w Wojewódzkim domu Kultury w Kielcach.

Zwycięzcy powiatowych eliminacji konkursu „Świętokrzyska potrawa świąteczna 2007”:

Powiat Pińczowski: Aleksandra Korczyńska z gm. Kije (potrawa: prosiak pieczony i faszerowany); **Powiat Busko-Zdrój:** Maria Jabłońska z gm. Gnojno (wypiek serowo-ziemniaczany); **Powiat Włoszczowski:** Agnieszka Małek z gm. Włoszczowa (pasztet z ziołami); **Powiat Ostrowiecki:** Elżbieta Chuchała z gm. Bałtów (flaczki z gąsek zarzucone kaszą jaglaną); **Powiat Sandomierski:** Elżbieta Borycka z gm. Klimontów (gęś w sosie sliwkowo-selerowym); **Powiat Starachowicki:** Agnieszka Idzik-Napiórkowska z gm. Mirzec (karp małuszyński); **Powiat Jędrzejowski:** Halina Bodzioch z gm. Słupia Jędrzejowska (siekaniec dworski); **Powiat Kielecki:** Aleksandra Biskup z gm. Bodzentyn (marchwisk) oraz Halina Curyl z gm. Chęciny (gęś świąteczna z pieca chlebowego); **Powiat Konecki:** Jadwiga Maury z gm. Ruda Maleniecka (pierogi wigilijne z wiejskiej chaty); **Powiat Opatowski:** Alicja Bakalarska z gm. Lipnik (kaczka Cichockiego); **Powiat Staszowski:** Irena Pogorzelska z gm. Rytwiany (karp po rytwiańsku); **Powiat Kazimierski:** Małgorzata Kliszka z gm. Kazimierza Wielka (wykwintna sarnina sposobem kazimierskim przyrządzona); **Powiat Skarżyski:** Gabriel Szewczyk z gm. Skarżysko-Kościelne (gąska „grzybowianka”).

Cenię dobrą pracę

Rozmowa z wojewodą Bożentyną Pałką-Korubą

Nowym wojewodą świętokrzyskim została Bożentyna Pałka - Koruba. Nominację na to stanowisko wręczył jej 29 listopada premier Donald Tusk. Nowa Pani wojewoda ma doświadczenie samorządowe. W poprzedniej kadencji była wiceburmistrzem Buska - Zdroju, oraz do 29 listopada członkiem zarządu Rady Powiatu Buskiego.

- Na stanowisko została Pani desygnowana wieczorem 29 listopada, a już 1 grudnia wypełniała Pani obowiązki wręczając odznaczenia państwowe, czuła Pani treść?

- Przy samym wręczaniu odznaczeń nie czułam tremy, odczuwałam ją z racji mojego pierwszego wystąpienia jako wojewody. To stanowisko zobowiązuje do powagi, wymaga niezwyklej staranności, stąd lekka trema.

- Wręczając nominacje nowym wojewodom premier Donald Tusk powiedział, że Państwa zadania będą niestandardowe. Na czym mają więc one polegać?

- Przede wszystkim chodzi o zapowiadane zmiany związane z reformą administracji rządowej, zwłaszcza na szczeblu wojewódzkim. Motorem tych zmian jest myśl przewodnia obecnego Rządu, mająca na celu wzmocnienie zaufania społeczności do samorządów. Premier oczekuje, że wszyscy wojewodowie będą w tym procesie uczestniczyć i w jak najbardziej przyjazny sposób wdrażać wszystkie zmiany. Nie demonizujemy jednak tych zmian, rozumiejąc je jako burzę ustawową, chodzi o ujednoczenie zarządzania regionami i zmniejszenie dualizmu władzy. Wszystkie działania będą podporządkowane zamierzeniu, aby stworzyć państwo jak najbardziej przyjazne obywatelom

- Czym zatem będzie się różnić urzędowanie pani wojewody Bożentyny Pałki-Koruby od poprzedników?

- Pewnym ułatwieniem jest dla mnie fakt, że jako pierwsza kobieta na tym stanowisku mogę wyraźnie zostawić swój znak w Urzędzie. Trudniejsze zadanie to takie, aby jak najlepiej rozwinąć wszystkie istniejące już akcje oraz kampanie na rzecz województwa. To wyzwanie w połączeniu z nowymi pomysłami będzie nakreślać moją działalność na polepszenie i utrwalenie wizerunku województwa świętokrzyskiego jako krainy różnych możliwości. Dotyczy to zarówno możliwości inwestycyjnych po szeroko rozumianą turystykę, rekreację, z uwzględnieniem całej różnorodności naszego regionu.

- Czy ma Pani już konkretne pomysły, czym należy się zająć w województwie?

- Pierwszym zadaniem są spotkania z lokalnymi społecznościami, organizacjami, stowarzyszeniami oraz mediami, które działają ciągle w jednym wspólnym celu – aby jak najlepiej promować województwo. Chcę wysłuchać ich potrzeb i sugestii oraz stworzyć jak najlepsze warunki współpracy w celu utworzenia spójnego

systemu prezentacji województwa poza jego granicami. Zadaniem, którym będę się zajmować na co dzień to pozyskiwanie jak największej ilości środków dla województwa. Pamiętajmy o dwóch bardzo ważnych inicjatywach dla regionu, czyli utworzenie uniwersytetu oraz zbudowanie lotniska. Z całych sił będę wspierać te inicjatywy, bowiem z całą pewnością podniosą one rangę województwa oraz zwiększą możliwości na rynku pracy i w obszarze inwestycji.

- Czy pracownicy Urzędu powinni się Pani bać?

- Cenię dobrą pracę, poszukiwanie nowych rozwiązań oraz inicjatywę i zaangażowanie ze strony pracowników. Od nikogo nie będę wymagać ani więcej ani mniej niż od samej siebie. Będę szefem wymagającym i obiektywnie oceniającym pracowników.

- Zainteresowania...

- Brydż, przeważnie grając przez Internet. Interesują mnie również wszystkie dziedziny związane z samodoskonaleniem, zdrowym trybem życia i zachowaniem dobrej formy fizycznej, w szczególności jazda na rowerze. Moim marzeniem natomiast jest poznawanie i dostrzeganie wszelkich inicjatyw społeczności lokalnych, bowiem tam mają miejsce najlepsze wydarzenia pozwalające poznać ludzi i wszystkie ich troski oraz problemy.

Wieści z urzędu

Urząd spełnia normy

O przedłużeniu certyfikatu zarządzania jakością w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim oraz rozszerzenie jego zakresu o działania antykorupcyjne będą wnioskować auditorzy zewnętrzni, którzy kontrolowali urząd w połowie listopada.

Audit mający na celu odnowienie certyfikatu otrzymanego przez ŚUW 3 lata temu, potwierdzającego zgodność wdrożonego w urzędzie Systemu Zarządzania Jakością z normą PN:EN ISO 9001:2001 odbył się w dniach od 14 do 16 listopada. Auditorzy badali, czy System Zarządzania Jakością spełnia wszystkie wymagania w/w normy oraz czy jest stale doskonalony i pozwala kierownictwu na skuteczne zarządzanie urzędem. W tym roku auditem objęto również wymagania dodatkowe dotyczące wprowadzonych w ŚUW działań w zakresie profilaktyki antykorupcyjnej, bowiem urząd rozszerzył zakres Systemu Zarządzania Jakością. - *Jako jeden z pierwszych urzędów w kraju chcemy certyfikować System Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Dlatego badaniu poddaliśmy podejmowane przez nas w ostatnim roku działania w ramach programu „Zero tolerancji dla korupcji w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach”. W ramach tego programu opracowaliśmy Politykę i Strategię Antykorupcyjną, system szacowania ryzyka korupcyjnego oraz zorganizowaliśmy szereg szkoleń i warsztatów dla pracowników* – mówi Joanna Wiśniewska-Martynowicz, zastępca dyrektora Wydziału Nadzoru i Kontroli ŚUW.

Podczas spotkania kończącego kontrole, auditorzy poinformowali, że Urząd spełnił wszystkie wymogi normy oraz wymagań Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Tym samym auditorzy wnioskować będą o przedłużenie certyfikatu dla Urzędu na kolejne 3 lata oraz rozszerzenie jego zakresu o potwierdzenie spełniania wymagań co do działań antykorupcyjnych.

Przypominamy, że Świętokrzyski Urząd Wojewódzki po raz pierwszy otrzymał certyfikat w listopadzie 2001r. jako pierwszy urząd administracji rządowej w kraju.

Dzień Pracownika Socjalnego

21 listopada, w Dniu Pracownika Socjalnego, wicewojewoda wystosował listy gratulacyjne do wszystkich pracowników pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim.

„Współczesna polityka społeczna koncentruje się na włączaniu osób wykluczonych społecznie. By sprostać temu wyzwaniu trzeba doskonalić swoje umiejętności

zawodowe, wprowadzać nowe formy pracy z klientem w celu zwiększenia skuteczności pracy, której najważniejszym miernikiem jest samodzielność ekonomiczna i życie w pełnej integracji społecznej. Z okazji Waszego święta składam Państwu życzenia wszystkiego najlepszego w życiu osobistym i zawodowym. Życzę, by źródłem Waszej radości i satysfakcji z pracy były sukcesy ludzi, którym pomagacie przezwyciężyć życiowe trudności” – napisał wicewojewoda.

W jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w naszym województwie pracuje 4.600 osób wśród nich jest 638 pracowników socjalnych. Do ich obowiązków należy praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.

Wymiana dowodów osobistych

Jeszcze 8,5% mieszkańców województwa świętokrzyskiego nie wymieniło książeczkowych dowodów osobistych. Termin przyjmowania wniosków upływa 31 grudnia.

Jak wynika z danych statystycznych Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców ŚUW od momentu rozpoczęcia przez wojewodę akcji promującej wymianę dowodów, odsetek osób legitymujących się starym dokumentem zmalał o 21,5 punktów procentowych. Jeszcze w czerwcu, obowiązku wymiany nie wypełniło ponad 30 procent uprawnionych mieszkańców regionu.

Obecnie najgorzej sytuacja wygląda w Kielcach, tutaj starych dowodów nie wymieniło jeszcze 15,52 procent obywateli, najlepiej zaś w powiecie koneckim – tutaj z wymianą zwleka jeszcze 5,89 procenta mieszkańców.

Przypominamy, że wciąż trwa akcja zainicjowana przez wojewodę. Na jego prośbę, w gminach z całego województwa specjalne dyżury pełnią urzędy gmin. Wnioski można składać w niektóre dni wolne od pracy, na miejscu można również zrobić zdjęcie do dokumentu. W listopadzie kampania była promowana również w kieleckich hipermarketach Real i Tesco. Tam, przez 2 tygodnie, przedstawiciele wojewody przypominali klientom odwiedzającym sklepy o konieczności wypełnienia tego obowiązku oraz doradzali jak poprawnie wypełnić wniosek.

Należy pamiętać również o tym, że decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji termin ważności książeczkowych dowodów został przedłużony do 31 marca 2008 roku, jednakże nie zmienił się termin przyjmowania wniosków. Obowiązek ten należy wypełnić do 31 grudnia 2007 roku.

Z Unią na Ty

Traktat lizboński

Szczyt odbywający się w dniach 18 - 19 października 2007 r. w Lizbonie to sukces największych państw Wspólnoty. Przyjęty na nim tzw. Traktat lizboński zostanie podpisany 13 grudnia br. w stolicy Portugalii, a wejdzie w życie 1 stycznia 2009 r., oczywiście pod warunkiem, że zostanie ratyfikowany w 27 krajach Unii Europejskiej. Traktat usprawni podejmowanie decyzji w Unii, da jej osobowość prawną, koordynatora do spraw zagranicznych, prezydenta z 2,5-letnią kadencją i Kartę Praw Podstawowych – katalog praw i wartości. Jako pierwszy unijny dokument reguluje też sposób wychodzenia z UE państwa, które postanowiłyby ją opuścić. Traktat zawiera listę wartości, na których opiera się Unia, a także listę jej celów i kompetencji.

Mimo że nowy traktat ma wejść w życie w 2009 r., na wniosek Polski przywódcy państw UE uzgodnili, że do 1 listopada 2014 r. będą obowiązywały dotychczasowe, korzystne dla Polski zasady głosowania w Radzie UE, które przewiduje Traktat z Nicei. Dopiero po tej dacie zacznie obowiązywać system podwójnej większości państw (55%) i obywateli (65%), przepisany z eurokonstytucji. Do zablokowania decyzji potrzeba będzie ponad 45% państw lub 35% ludności zamieszkującej co najmniej cztery państwa. Od 1 listopada 2014 r. do 31 marca 2017 r. każdy kraj będzie mógł zażądać powtórnego głosowania w systemie nicejskim. Jeśli zbuduje mniejszość blokującą, decyzja nie zapadnie.

Od marca 2017 r. nie będzie już możliwości głosowania metodą nicejską, ale kraje będą mogły zastosować hamulec bezpieczeństwa przewidziany w tzw. kompromisie z Joaniny. Pozwala on na odwołanie podejmowania decyzji w Radzie przez „rozsądny czas”. Mechanizm będzie mógł być użyty, jeśli wystąpią o to kraje reprezentujące co najmniej 19% ludności UE – tyle, ile dziś mają np. łącznie Polska i Francja. Eurokonstytucja zakładała pułap 26,25%. Na szczycie w Lizbonie zapadła decyzja, że mechanizm z Joaniny zostanie zapisany w deklaracji dołączonej do traktatu, natomiast w osobnym protokole przyjęto wymóg jednomyślności wszystkich państw UE przy jakichkolwiek zmianach w tym mechanizmie w przyszłości.

Traktat przewiduje też, że do 2014 r. wszystkie państwa członkowskie zachowają prawo do delegowania do Brukseli po jednym komisarzu. Później liczba komisarzy zostanie zredukowana do dwóch trzecich liczby państw, chyba że Rada Europejska jednogłośnie postanowi inaczej. Od następnej kadencji liczba członków Parlamentu Europejskiego wyniesie 751, przy czym liczba posłów nie może przekroczyć przyjętego wcześniej progu 750, w związku z czym postanowiono, że przewodniczący Parlamentu Europejskiego nie będzie się liczył jako poseł.

ABC rolnika

Duże zmiany w małej wiosce

W 2004 roku w Skrzyszowie w gminie Gowarczów powstało Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy Wsi Skrzyszów i obok OSP jest drugą działającą we wsi organizacją porządową. To niemało jak na miejscowość liczącą zaledwie 150 mieszkańców.

Na początku 2005 roku przy pomocy pracowników ŚODR w Modliszewicach powstał wieloletni plan rozwoju Skrzyszowa. Choć problemów z realizacją społecznych działań jest niemało, to wytrwałość liderów Skrzyszowa jest godna pochwały. Dopieli swego, wiosną dokończona została budowa Domu Wiejskiego na Błoni, a w sierpniu rozpoczęto prace zagospodarowania terenu centrum wsi realizowane w ramach działania „Odnowa wsi”, finansowane ze środków unijnych i gminnych.

Pogoda sprzyjała, a i zapachu nie brakowało. W pracach przygotowawczych – wykaszaniu chwastów, porządkowaniu terenu pracowało ponad 30 osób, najmłodszy z nich miał 8 lat. Mieszkańcy, letnicy i przejezdni z zaciekawieniem obserwowali zachodzące zmiany. Większość prac już wykonano i zaplanowane już przed laty alejki, chodnik, kładka, miejsce biesiadne, rzeźba – symbol wsi teraz cieszą mieszkańców i przyjezdnych.

Choć epoka czynów społecznych dawno przeminęła, w Skrzyszowie prace wiejskie szły pełną parą. Niektórzy pracowali cały dzień, inni popołudniami, po powrocie z pracy. Sołtys Piotr Urbańczyk prowadzi dokładne zapisy, sam także pracował od rana do późnego wieczora. W nowym budynku wkrótce otwarta będzie kronika fotograficzna z ostatnich dwóch lat największych przemian.

W październiku Stowarzyszenie rozpoczęło realizację projektu „Gałganiarze”, dofinansowanego przez Fundusz Wspomagania Wsi. W ramach tego projektu odtworzony będzie warsztat tkacki, tzw. krosna, na których domowym sposobem pół wieku temu kobiety wytwarzały chodniki z niepotrzebnych szmatek. Odbędzie się cykl szkoleń, warsztatów dla młodzieży i dzieci. To pomysł na ocalenie od zapomnienia tej pożytecznej sztuki tkackiej, jednocześnie zagospodarowującej odpady. Warsztat może być również wykorzystywany do wyrobu małych gobelinów. Na przykładzie Skrzyszowa można stwierdzić, że odniesienie pierwszego małego sukcesu motywuje mieszkańców do kolejnych działań, dodaje odwagi do składania kolejnych wniosków na realizację ich zamierzeń. To jest właśnie oddolna inicjatywa: mieszkańcy zauważają problem, piszą projekt lub program, składają wnioski i czynnie uczestniczą w ich realizacji. Potem jest satysfakcja i znów wyłania się kolejny problem, który rozwiązać będzie już łatwiej, bo mieszkańcy mają doświadczenie, są zorganizowani i jest to dla nich po prostu kolejny krok.

Opr. Joanna Kupis

Eliminują złe oznakowanie

133 przypadki złego oznakowania przyjęli dyżurni Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody od momentu uruchomienia przez wojewodę bezpłatnej infolinii 9287.

Od września ubiegłego roku kierowcy, poirytowani niewłaściwym oznakowaniem świętokrzyskich dróg, mają możliwość zgłoszenia problemów pracownikom CZKW. I jak wynika ze statystyk, z tego prawa korzystają dosyć często. – *Otrzymujemy przeważnie kilka zawiadomień w ciągu miesiąca. Przeważnie dotyczą one nieprawidłowych oznakowań w pobliżu przejść dla pieszych, zarówno przy szkołach jak też kościołach oraz prośby ustawienia nowych znaków, gdyż istniejące są bądź to nieczytelne, bądź zasłonięte drzewami lub słupami* – relacjonuje Krzysztof Bartosz, kierownik CZKW.

Po odebraniu zgłoszenia dyżurni przekazują sprawę właściwym zarządcóm dróg. – *Wszystkich zarządców informujemy na bieżąco, każdą sprawą od razu zajmują się specjaliści* – zapewnia Bartosz.

Młodzież obradowała

Działania aktywizujące pracę samorządów uczniowskich były tematem III sesji Świętokrzyskiej Rady Dzieci i Młodzieży działającej przy Świętokrzyskim Kuratorze Oświaty.

Podczas dyskusji wskazywano na rangę samorządu, jego uprawnienia oraz obowiązki i zadania. Rada opracowała także ankietę na temat działalności samorządu, która zostanie skierowana do szkół. – *W trakcie spotkania podjęto również decyzję o organizacji spotkań z przedstawicielami samorządów w celu wypracowania ich skutecznych metod działań* – poinformował Julisz Hrouda z Kuratorium Oświaty w Kielcach.

Podczas obrad Rada wyłoniła komisję do wyboru logo Rady w ramach ogłoszonego

konkursu, a na zakończenie członkowie Rady przyjęli uchwałę w sprawie poparcia budowy lotniska w Obicach. Stanowisko Rady i podpisy osób uczestniczących w debacie zostały przekazane do Polskiego Radia Kielce.

Kulturalny eksport

Jan Puk

Obchodził niedawno jubileusz 20-lecia pracy twórczej. Mieszka we wsi Trześń, kilka kilometrów od centrum Sandomierza. Większą część swojego dorosłego życia przepracował jako dróżnik „na kolei”. Obecnie jest na emeryturze. Oddaje się ludowym, artystycznym

pasjom i przekazuje je młodszemu pokoleniu.

Zainteresowanie Jana Puka obejmuje rzeźbę sakralną (kapliczki, świętki, diabły i anioły), życie codzienne Lasowiaków i zabawkarstwo ludowe. Pięknie wykonane kapliczki - miniatury i ich wersje nieco powiększone zajmują w domu pana Jana pokazną powierzchnię. Architektura kapliczek jest autorskim pomysłem, nie można jej spotkać przy drodze. Artysta eksponuje w niej nie tylko elementy sakralne, stara się pokazać swoje umiejętności snycerskie i podkreśla rytm architektury ludowej. Postaci rzeźbi wykorzystując naturalne kształty drewna, układ słoje, nawet sęki stają się dla niego przydatne. Działa na wyobraźnię przez zestawienie porządku architektonicznego z naturalnymi kształtami obserwowanymi w przyrodzie. Życie codzienne wsi lasowiackiej prezentują miniaturowe chałupy pokryte słomą. Pukowe zabawki odtwarzają świat przedmiotów zapamiętanych z dzieciństwa. Wypełniają go: grzechotki, kołatki, koniki, wózki z konikami, wózki zaprzężone w woły. Są takie, jakie widział przed laty, jakimi się bawił, o jakich marzył.

Autor nie ulega nowym modom czy trendom. Nie eksperymentuje, w swojej twórczości jest konsekwentny. Swoje prace wykonuje w ten sam sposób. Kto je raz widział, z pewnością bez trudu je rozpozna. Pokazny zbiór zabawek autorstwa Jana Puka posiada kieleckie Muzeum Zabawek i Zabawy. Z roku na rok przybywają nowe wzory. Z większością przedmiotów wiążą się ciekawe opowieści i wierszyki autorstwa twórcy, przedstawione w oryginalnym języku Lasowiaków.

Po dwudziestu latach „badań” regionu, w którym mieszka jest ludowym profesorem dla uczniów, nauczycieli i wszystkich chcących się dowiedzieć czegoś o jego małej ojczyźnie. Jest człowiekiem o wrażliwym sercu, zawsze w zanadrzu ma przygotowane drobne wystrugane przedmioty, które chętnie rozdaje.

Poznaj świętokrzyskie zakątki

Nepomuki

Patron mostów, przepraw, opiekun życia rodzinnego, orędownik dobrej spowiedzi, sławy i honoru. Proszono go również o obronę przed obmową, zniesławieniem i pomówieniem. Według tradycji ludowej był świętym, który chronił pola i zasiewy przed powodzią. Jego figury można spotkać najczęściej przy dro-

gach w sąsiedztwie mostów i rzek. Mieszkańcom Kielc zapewne najbardziej znana jest ta stojąca przy zalewie w parku miejskim. Święty Jan Nepomucen, spowiednik Zofii, żony króla czeskiego Wacława, według tradycji poniósł męczeńską śmierć za odmowę ujawnienia tajemnicy spowiedzi. Ciało Jana zrzucano następnie z mostu Karola do Wełtawy w marcu 1393 roku. Wieść o mękach, jakim był poddawany Jan Nepomucen rozchodziła się między ludźmi w przeciągu następnych wieków. Często była też ubarwiana w drastyczne szczegóły. Jeszcze przed rozpoczęciem procesu beatyfikacyjnego postawiono mu pierwszy pomnik. Dopiero w 1729 r. został on wyniesiony na ołtarze. Święty Jan Nepomucen jest patronem Jezuitów. To właśnie za ich przyczyną od momentu ogłoszenia go świętym, szerzył się na Śląsku oraz w całej Polsce i państwach ościennych jego kult.

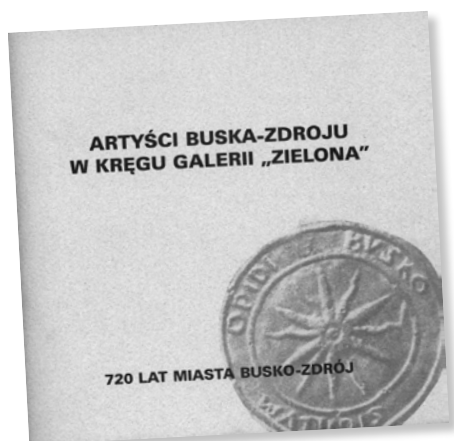
Na Ziemi Świętokrzyskiej znajdziemy wiele „nepomuków” - figur Św. Jana Nepomucena. Warto znać kilka najistotniejszych atrybutów i cech rozpoznawczych, jakimi charakteryzuje się jego wizerunek. Jest to aureola z pięcioma gwiazdami (ze względu na legendarne gwiazdy, które ukazały się po jego śmierci), twarz świętego posiada brodę i wąsy, zaś głowę nakrywa kanciasty biret. Postać najczęściej w lewej ręce trzyma krucyfiks, zaś w prawej palmę - jako symbol męczeństwa. Książka - charakteryzuje świętego jako osobę uczoną i teologa, czasami jest zamknięta na kłódkę, co oznacza milczenie. Sutanna i biała komża - ubiór jest charakterystyczny dla czasów, w których żył św. Jan Nepomucen, często jednak ubrany jest właśnie w komżę spod której wystaje stuła spowiednika. Czasem u stóp świętego umieszczony jest język - który symbolizuje milczenie.

Podróżując przez region świętokrzyski warto choć na chwilę zatrzymać się przy którejś z figur Świętego Jana Nepomucena.

Na fotografii: „nepomuk” stojący obok kieleckiego Seminarium Duchownego.

Warto przeczytać

W artystycznym kręgu

W tym roku Busko – Zdrój obchodzi 720-lecie otrzymania praw miejskich. To moje rodzinne miasto, tam się urodziłam i wychowałam, więc jubileusz ten ma dla mnie szczególne znaczenie. Dlatego też, mając zaszczyt po raz pierwszy polecić Państwu pozycję z mojej domowej biblioteki, wybrałam album „Artyści Buska-Zdroju w kręgu Galerii Zielona”. Publikacja, która została wydana właśnie z okazji tegorocznego jubileuszu, zawiera reprodukcje prac twórców związanych z moim rodzinnym miastem, ale także stolicą

regionu – Kielcami. Uwagę zwraca to niezwykle połączenie kręgu artystycznego obu miast - z jednej strony Galeria „Zielona”, z drugiej kieleckie BWA, instytucje stale ze sobą współpracujące, goszczące artystów zarówno z Buska, jak też Kielc.

Album, do którego Państwa zachęcam zabiera nas w podróż wśród spojrzeń i widzenia świata naszych regionalnych twórców. Po raz kolejny możemy napotkać tutaj połączenie Galerii „Zielona” z BWA w Kielcach, mamy bowiem z jednej strony znakomitego fotografika Piotra Kaletę, mieszkającego w Busku, z drugiej zaś Marka Wawrę, na stałe goszczącego w Kielcach.

Jestem przekonana, że sięgnięcie do albumu sprawi Państwu przyjemność. Warto zwrócić uwagę na pasję artystów i znaleźć w niej coś dla siebie.

Bożentyna Pałka-Koruba
Wojewoda Świętokrzyski

„Rudy ksiądz”

Większość z nas bez trudu, już po pierwszych taktach, rozpoznaje „Cztery pory roku” – najbardziej chyba popularne utwory Antonio Vivaldiego. Dorobek tego kompozytora jest prawdziwie imponujący - to m.in. ponad 500 koncertów, 46 oper i 73 sonaty. „Rudy ksiądz” (nazywany tak ze względu na kolor swych włosów) urodził się 4 marca 1678 w Wenecji. Był synem cyrulika grającego na skrzypcach w orkiestrze bazyliki św. Marka. Antonio pobierał u ojca lekcje gry na tym instrumencie, ale kształcił się na księdza, choć jego entuzjazm w tym kierunku był dyskusyjny. Święcenia uzyskał dopiero w 1703, ale bardzo szybko przestał odprawiać msze. Był oczarowany muzyką i prawdopodobnie dlatego dostał pracę nauczyciela w Ospedale della Pietà w Wenecji, sierocińcu dla dziewcząt słynnym z doskonałego poziomu nauczania muzyki. Do końca życia kojarzony był z tą placówką, bo nawet w podróży nie przestawał dla niej komponować. Dziewczęta uwielbiały go za szarmanckie maniery. Był urodzonym ekstrawerty-

kiem i chętnie zwracał na siebie uwagę otoczenia. Przezwisko „czerwony ksiądz” charakteryzowało nie tylko jego ognistą fryzurę, ale również gorący temperament.

Sukces przyniosły Vivaldiemu sonaty triowe z 1705 roku, a ugruntował ją w 1711 cykl koncertów znanych jako „Łestro armonico”. W 1713 Vivaldi napisał swą pierwszą operę – „Ottone in Villa”. Potem przez dwadzieścia lat podróżował po całych Włoszech, pisząc opery. Choć był już powszechnie znany większym powodzeniem cieszył się we Francji, Niemczech i Holandii, niż we Włoszech.

Antonio tworzył niezwykle dużo – podobno szybciej niż kopista mógł nadażyć z przepisywaniem – i to w różnych formach, choć przeważały opery, koncerty i utwory kameralne oraz religijne. Podziwiał go wielu kompozytorów i dostojników z zagranicy. Bach wychwalał i adaptował jego koncerty, a cesarz Karol VI obsypywał go zaszczytami.

Mimo entuzjazmu i osobistego zaangażowania kompozytora w sprzedaż partytur, tylko część kompozycji została opublikowana za jego życia. Resztę prac odkryto dopiero po śmierci Vivaldiego (zmarł w Wiedniu 28 lipca 1741 r.). Wtedy też ostatecznie ustaliła się jego pozycja w panteonie największych kompozytorów. Radosny, żywiołowy styl Vivaldiego w połączeniu z nowatorskim podejściem do muzyki okresu baroku, zaowocował oryginalną twórczością, która przenosi nas w przeszłość i odkrywa przed nami urok bogatego i barwnego świata osiemnastowiecznej Wenecji.

Co, gdzie, kiedy?

Wielka Gala Wolontariatu

5 grudnia

Miejsce: Wojewódzki Dom Kultury

Informacje: 041 361 27 37, 361 26 92

Impreza organizowana z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza. W trakcie wydarzenia przyznane zostaną wyróżnienia najaktywniejszym wolontariuszom, a także uhonorowane placówki uznane przez wolontariuszy za Miejsce Przyjazne Wolontariuszom.

Świętokrzyska Potrawa Świąteczna

8 grudnia

Miejsce: Wojewódzki Dom Kultury

Informacje: 041 342 12 44

Finał II edycji konkursu wojewody świętokrzyskiego. Celem inicjatywy jest wyłonienie zwycięzcy spośród gmin całego województwa świętokrzyskiego, której przedstawiciele zaprezentują najbardziej oryginalną potrawę świąteczną związaną z tradycją regionu świętokrzyskiego. Gościem specjalnym imprezy będzie znany kucharz Maciej Kuroń.

Wieczór z Bułatem Okudźawą

9 grudnia

Miejsce: Dom Środowisk Twórczych Pałacyk Zielińskiego, Kielce
ul. Zamkowa 5

Informacje: 041 368 20 53, 368 20 54

Utwory artysty zaprezentuje muzyk Piotr Orkisz.

Świąteczny kiermasz

16 grudnia

Miejsce: Dworek Laszczyków, Ul. Jana Pawła II 6

Informacje: 041 344 92 97, 344 50 06

Kiermasz i degustacje dań wigilijnych i świątecznych.

Koncert Bożonarodzeniowy

18 grudnia

Miejsce: Filharmonia Świętokrzyska, Kielce, plac Moniuszki 2

Informacje: 041 368 11 40, 368 05 01

Kolędy polskie w opracowaniu Jana Walczyńskiego we wspólnym wykonaniu publiczności i Orkiestry Symfonicznej FŚ pod dyktando Jacka Rogali.

Sylwester pod Gwiazdami

31 grudnia

Miejsce: Plac Konstytucji w Kielcach

Przepisy kulinarne

Prezentujemy kolejne przepisy przygotowane na ogłoszony przez wojewodę konkurs „Świętokrzyska potrawa świąteczna”.

Omyłka

(kapusta z grzybami i czerwonym grochem piechotnym)

Składniki: 2 kg kapusty, 20 dag grzybów suszonych, 0,5 kg czerwonej fasoli, 3 cebule, olej (do smażenia cebuli), sól, pieprz, liść laurowy, ziele angielskie.

Sposób przygotowania:

Kapustę wypłukać, zagotować w wodzie i odlać. Na oleju zeszklić cebulę i włożyć do kapusty. Grzyby obgotować, odcedzić, pokroić w paski i wrzucić do kapusty. Całość dusić na małym ogniu około 5 min. można dodać wody do grzybów.

Fasolę namoczoną na noc obgotować w słonej wodzie, wodę odlać. Fasolę wrzucić do kapusty, wymieszać i jeszcze trochę potrzymać na ogniu. Do smaku doprawić solą i pieprzem.

Przepis przygotowała p. Maria Krajewska
z Lasocina w gm. Łopuszno.

Barszcz wigilijny na gąskach

Do sporządzenia barszczu potrzebny jest zakwas, kwaszony trzy dni. Sposób przyrządzenia zakwasu (przepis na 5 l - można obdzielić sąsiadów): 1,25 dag mąki żytniej, 1 dag czosnku lub 10 dag cebuli, 6 l przegotowanej i przestudzonej wody.

Sposób przygotowania potrawy:

Pokrojone w paseczki gąski (grzyba w zależności od jego wielkości dzielimy na 4-6 kawałków) przez 15 min obgotowujemy w ok. 4 litrach wody. Dokładamy 2 listki laurowe, kilka ziaren ziela angielskiego, pieprzymy i solimy do smaku. Gotujemy ok. 1 godz. Następnie dolewamy zakwas - ok. 1 l (można dodać więcej w zależności od upodobań domowników) i gotujemy jeszcze kilka minut. Na koniec dodajemy „zahartowaną” (czyli rozkłodzoną z wywarem) śmietaną (nie zagotowujemy).

Barszcz z gąsek można podawać osobno lub z dodatkami: ziemniakami, fasolą, kaszą gryczaną, pęczakiem.

Przepis przygotowała p. Elżbieta Kot
z Nowej Huty w gm. Raków.